

Спомени от художника НИКОЛА БЪЛЧЕВ и жена му РАДКА БЪЛЧЕВА-
БЪРЗАЧКА

В няколкото от нашите тук дадени спомени ще проличат онази изключителна съсредоточеност и задълбоченост, с която той всеотдайно работеше върху задачата, която сам си поставяше или върху това, което изучаваше.

1/ От майка му знаем, че още като дете в отделената толкова много сам е чел и учил, че насила трябвало да го откъсват и изкарват, за да поиграе навън с децата. А когато излезе при децата, понеже от работа не знае да играе, децата го изпъждат, че не умее, а само им пречи.

2/ Когато живеели на ул. "Кракра" / от Цар освободител като се тръгне във втората къща отдясно/, събрани братовчедите и братовчедките си играят в хола с лудории и смекории, а Мишо унесен до забравата вътре в стаята си чете "Конникът без глава". По едно време като стрелал изскача Мишо при тях, размахал ръце и вика силно: "Бягайте, че иде конникът без глава", но така вживял в това, че всички се изплашили и побегнали, без да знаят от що.

3/ Винаги при честите ни посещения при леля Беса сме прекарвали в разговори без Мишо. Него никога не можехме да видим. Той не излизал от стаята си, в която затворен, потънал в книги, черепи, кости изучавал денонощно. Чонякога излезел само да се ръкува и каже "добре дошли" и пак си влизал в стаята.

4/ Веднаж само можа да поседи и позира, та му направих глава в профил с молив, която майка му не харесваше много, че орловият му нос беше подчертано голям, а долната му устна характерно за него беше издадена напред. Мишо обаче точно обратно много я хареса, защото беше много вярна и засилено дадено най-характерното.

5/ Въпреки затворения му в задълбочена работа живот, той учуваше и изненадаваше с поразително вярното си усещане на хората, на типове и на живота, които в разговор или където пишеше предаваше или просто рисуваше като художник.

6/ От прекалената му заетост в научна работа в обикновените делнични неща той не беше практичен.

Вяхме отишли на о. Тасос, като минахме през Беломорието и Кавала, за да рисувам, а той да проучва и събира материали за романа "Тютюн", върху който обмисляше, проучваше и работеше. Аз водех и моя бяща. В град Лимена на о. Тасос се настанихме в един хотел. Той беше в отделна стая. Много рано сутрин баща ми на морето купуваше риба и